

หลักสูตรอบรม

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 71 วันที่ 1 - 2 กรกฎาคม 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 57 คน

จากเทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

นายปิตรธรรม จูติมนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ
สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวต้อนรับผู้เข้าอบรม ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทน
จากส่วนราชการของอำเภอ ผู้บริหารท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนจากเทศบาลตำบลแม่สาย
มิตรภาพ ที่ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การ
ประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ทั้งเรื่องจากประสบการณ์ตาม
ศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ในการเชื่อมโยงถึง
กระบวนการเรียนรู้ตลอดการอบรม 2 วัน 1 คืน

นอกจากนี้ยังได้ทำความเข้าใจกับผู้เข้าอบรมถึง
ประเด็นในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย แนวทางการ
ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาทางเลือก การเรียนรู้จาก
ประสบการณ์เศรษฐกิจพอเพียง จากฐานเรียนรู้ 4 ฐาน ได้แก่
ฐานการพัฒนาแหล่งน้ำ ฐานเรียนรู้พัฒนาอาชีพทางด้าน
เกษตรทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และฐานการเรียนรู้ด้าน
ปศุสัตว์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชาวบ้านที่มี
ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและการได้รับโอกาสจน
สามารถเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ในที่สุด

ทั้งนี้ สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม
แลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของ
ตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
และแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการ
ดำเนินงาน ในการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านชุมชน จะมี
องค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่
ประชาชนและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐร่วมกัน
เป็นหนึ่งเดียวในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนที่ใช้ศาสตร์
พระราชา และการพัฒนาทางเลือกเป็นหลักการแนว
ทางการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าทีมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้ง
ในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและ
ทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับ
ชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้น
อยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้าง
พื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง
สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มี
การรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุม
ทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับ
หน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของ
ปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านใน
การประสานงาน

4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดู
จากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของ
ชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวง
ชอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วย
ระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ
คนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องประสานงานการ
ทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่
โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ระบบประปาภูเขา พบปัญหาเรื่องของน้ำขุ่นบ้างหรือไม่

ตอบ : มีบ้างในช่วงฤดูฝน เนื่องจากน้ำที่นำมาใช้ในระบบ
ประปาภูเขาเป็นน้ำจากลำห้วยและมีการกักเก็บน้ำในบ่อพัก
น้ำก่อนการกระจายน้ำไปยังหมู่บ้าน แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้าน
ได้มีการติดตั้งเครื่องกรองน้ำ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคแทบ
ทุกหลังคาเรือน

ถาม : ดินที่ขุดขึ้นมาเพื่อที่จะทำการสร้างบ่อ ได้มีการนำไป
ขายหรือไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือไม่

ตอบ : ไม่ได้นำไปขาย แต่จะนำดินที่ขุดขึ้นมาไว้รอบๆบ่อ
บางส่วนนำไปใช้ทำการเกษตรบริเวณรอบบ่อ

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง

พืชระยะยาวไม่ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กัลย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผล เดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อ การส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต และการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : พื้นที่แปลงสาธิตนี้ ชาวบ้านเป็นเจ้าของที่หรือไม่

ตอบ : ชาวบ้านเป็นเจ้าของที่อยู่แล้ว โครงการเพียงมาเช่า พื้นที่และจ้างเจ้าของพื้นที่มาดูแลรักษา รวมทั้งส่งเสริม แนะนำและให้ความรู้ต่างๆ อีกด้วย

ถาม : เดิมมะม่วงปลูกพันธุ์อะไร ทำไมจึงมีปัญหา

ตอบ : มะม่วงพันธุ์นวลคำ มีปัญหาขาดทุน ไม่เป็นที่ ต้องการของตลาด จึงเปลี่ยนเป็นพันธุ์น้ำดอกไม้กับพันธุ์ มหาชนก

ถาม : ระยะห่างในการปลูกมะม่วงควรปลูกในระยะเท่าใด

ตอบ : แนะนำให้ปลูกระยะห่าง 4x4 เพื่อการดูแลที่ง่ายขึ้น สะดวกต่อการตัดแต่งกิ่ง

ถาม : ก่อนที่โครงการฯ จะเข้ามาส่งเสริมหรือหาตลาดให้ เคยมีปัญหาเรื่องตลาดผลผลิตมะม่วงหรือไม่

ตอบ : มี มะม่วงนวลคำ ผลผลิตราคาตกต่ำ ถูกกดราคาจาก พ่อค้าคนกลาง ไม่มีการรวมกลุ่มเกษตรกร ต่างคนต่างขาย แต่ปัจจุบันโครงการฯ ส่งเสริมให้รวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จัดตั้ง สหกรณ์ผู้ปลูกมะม่วง และช่วยเรื่องของการตลาดโดยบริษัท ซี พี เทสโก้ โลตัส และดอยคำ

ถาม : ต้นทุเรียนที่โครงการฯ ปลูกได้ผลผลิตหรือยัง

ตอบ : ยังไม่มีผลผลิต แปลงสาธิตตรงนี้เป็นแปลงทดลองปลูก หากประสบความสำเร็จก็จะขยายผลสู่ชุมชนต่อไป

ถาม : การที่โครงการส่งเสริมให้ปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้ มะม่วงมหาชนก ในอนาคตจะมีปัญหาหรือทำให้ล้นตลาด หรือไม่

ตอบ : ไม่มีปัญหาล้นตลาด เพราะปัจจุบันเรายังไม่สามารถ ผลิตมะม่วงให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดบริษัท ซีพี และตลาดต่างประเทศก็ยังมีความต้องการจำนวนมาก

ถาม : การปลูกมะม่วงที่นี่ ใช้สารเคมีหรือไม่

ตอบ : ใช้ แต่ใช้ตามที่มาตรฐานกำหนดไว้เท่านั้น ต้องควบคุม การใช้สารเคมีและดูแลเอาใจใส่ให้ได้คุณภาพของผลผลิตตาม มาตรฐาน GAP และบริษัท ซีพี

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทาง

อาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์ กข 21 (อีโต) เป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยุ่ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยคอก)

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ข้าวที่ปลูกนี้ เป็นสายพันธุ์อะไร

ตอบ : พันธุ์อีโต หรือ กข 21

ถาม : การเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว ใช้แรงงานเครื่องจักร หรือแรงงานคนเกี่ยว

ตอบ : ใช้แรงงานคนเกี่ยว เพราะจะเป็นการรักษาสายพันธุ์ ข้าวไม่ให้ปนกับสายพันธุ์อื่น

ถาม : ข้าวพันธุ์อีโต ต้นสูงหรือไม่

ตอบ : ไม่สูง

ถาม : ทำอย่างไรถึงจะเพิ่มผลผลิตข้าวให้ได้ 830 กิโลกรัม

ตอบ : จากเดิมคนพื้นที่ได้ 600 กก./ไร่ ซึ่งใช้สารเคมี แต่พอโครงการฯ เข้ามาเช่าพื้นที่แปลงนาของชาวบ้านทำการทดลองปลูกโดยใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพจากมูลวัวควาย และสารชีวภัณฑ์ไตรโคเดมา บิวเวอร์เรีย และเมธาไรเซียม ทำให้ชาวบ้านเห็นและเชื่อว่าสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวได้จริง

ถาม : พืชผักในแปลงนี้นำไปขายที่ไหน

ตอบ : เราส่งเสริมให้บริโภคในครัวเรือนก่อน หากเหลือจากการบริโภคให้แบ่งปันหรือจำหน่ายให้คนในชุมชน หากมีจำนวนมากให้นำมาขายที่ตลาดชุมชนโครงการร้อยใจรักษ์

ถาม : ปลาที่เลี้ยงในบ่อคือปลาอะไร

ตอบ : ปลาตะปุม

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุน ค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ในพื้นที่นี้เป็นเลี้ยงสุกรแบบคอก หรือแบบหลุม

ตอบ : เริ่มจากการแจกสุกร จะเริ่มจากการสำรวจว่าชาวบ้านที่จะเลี้ยงมีคอกสุกรแล้วหรือยัง ในกรณีที่ไม่มีจะมีกองทุนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้ เพื่อให้ชาวบ้านทุกคนรู้เรือนที่ได้พันธุ์สุกรไปให้เลี้ยงแบบคอก เพื่อป้องกันปัญหาโรคระบาดในพื้นที่ในเบื้องต้น

ถาม : กลิ่นมูลสุกรที่มีกลิ่นเหม็น จะมีวิธีการจัดการอย่างไร

ตอบ : สามารถใช้สูตรกล้วยหมัก เป็นอาหารสลับกับอาหารทั่วไปได้ จะมีส่วนช่วยในการลดปัญหากลิ่นจากมูลสุกร

ถาม : เป็ดเทศ กับเป็ดเนื้อ ต่างกันอย่างไร

ตอบ : เป็ดเนื้อจะมีอัตราการให้เนื้อสูง และมีอัตราการเจริญเติบโตสูงกว่า ซึ่งเป็ดเทศนั้นจะมีข้อดี คือ มีการขยายพันธุ์ที่รวดเร็วกว่าเป็ดเนื้อ

ถาม : การเลี้ยงเป็ดแต่ละสายพันธุ์รวมกันแบบนี้มีโอกาที่เป็ดจะผสมพันธุ์กันข้ามสายพันธุ์หรือไม่

ตอบ : เราจะมีการแยกคอก เมื่อเป็ดมีอายุได้ประมาณ 4-5 เดือนเป็นต้นไป ซึ่งในช่วงนี้จะเป็นการนำเป็ดจากชาวบ้านที่ได้คืนกองทุนพันธุ์สัตว์นำมาเลี้ยงไว้ในโรงเรือนก่อนการแยกคอก

ถาม : ทางโครงการฯ มีการสอนหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวัคซีนหรือไม่

ตอบ : ทางโครงการฯ ได้ดำเนินการประสานงานกับปศุสัตว์อำเภอให้อบรมให้ความรู้กับอาสาสมัครปศุสัตว์ในการทำวัคซีน และนำความรู้ไปเผยแพร่ชาวบ้านในพื้นที่โครงการฯ ให้ชาวบ้านสามารถทำเองได้ เพื่อลดปัญหาโรคระบาดในพื้นที่และลดอัตราการตายของสัตว์ลงได้

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตรุ่มเร้า เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสามาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุญ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ๆ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : สามารถรับรองหรือการันตีได้หรือไม่ว่า ณ ปัจจุบันยาเสพติดในชุมชนหมู่บ้านห้วยสำนไม่มี 100 %

ตอบ : นางรัชณี : ปัจจุบันไม่มีผู้ค้าผู้เสพ ใน 4 หมู่บ้านหลักของโครงการฯ เชื่อว่าปัจจุบันเกือบหมดแล้วประมาณ 90% แต่อีกประมาณ 10 % ผู้ค้าผู้เสพหลบหนีหรือย้ายที่อยู่อาศัยไปต่างจังหวัด

ถาม : อะไรที่เป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้เราเลิกได้ 100%

ตอบ : นายมานิต : ทางโครงการฯ ให้โอกาส ไม่รังเกียจ และมีงานให้ทำ จึงคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีที่เราจะเลิกจริงจัง เลยตัดสินใจเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้เราเลิกยาได้

ถาม : ส่องแสงใช้เวลาที่วัน/กึ่งชั่วโมง และระยะทางในการเดินทางไปซื้อขายยาเสพติดฝั่งประเทศเพื่อนบ้านเท่าไร

ตอบ : นายส่องแสง : ระยะทาง 100 กิโลเมตร เดินเท้าใช้เวลา 1 วัน 1 คืน โดยไม่หยุดนอนพัก

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้และนายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามเหนือ ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยสำน หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม หลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูลแล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนั้นปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

การดำเนินโครงการอาสาทำดี เป็นการให้โอกาสของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นกระบวนการนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดยาเสพติดควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ ฝึกอาชีพ

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการขยายผลแหล่งน้ำไปในหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้านหลัก 20 หมู่บ้านย่อยนำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้านแล้ว

ประเด็นแลกเปลี่ยนจากผู้เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

ด.ต วิชาญ น่อแก้ว ผบ.หมู่ (ป.) สภ.แม่สาย กล่าวถึงสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ ว่า มีปัญหายาเสพติดในด้านการลำเลียงเป็นเส้นทางผ่านที่ข้ามมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามในทุกภาคส่วนช่วยกันบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องการลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ตำบลแม่สายมิตรภาพ โดยการตั้งด่านสกัดกั้น การตรวจค้นการข้ามเขตแดน รวมไปถึงการลาดตระเวนตามแนวชายแดน

จ.ส.อ.นาเคนทร์ ธรรมศิริ หัวหน้าชุดพัฒนาสัมพันธ์มวลชนที่ 3210 กล่าวถึงสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ ว่า ปัจจุบันได้มีการปราบปรามและส่งบำบัดอยู่ แต่ยังมีผู้เสพผู้ค้าหลงเหลืออยู่ในชุมชน ซึ่งทางหน่วยทหารได้มีการเข้าไปติดตาม สอดส่องดูแล ทำกิจกรรมกับผู้ที่ผ่านการบำบัดและกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

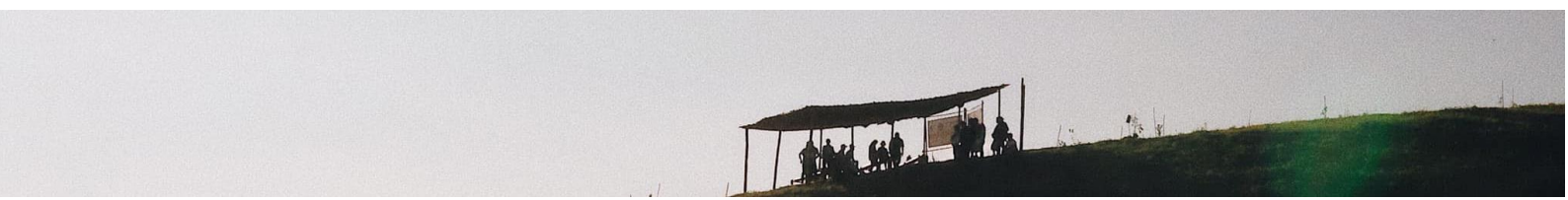

นายปิตรธรรม รัฐมนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ให้ข้อคิดแก่คณะผู้เข้าอบรมทั้ง 57 คน โดยได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับในระยะเวลา 2 วัน 1 คืน นั้นน้อยมากหากเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ในสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทำมาและได้เน้นย้ำถึงหลักคิดและแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์พระราชา **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ในการใช้องค์ความรู้ 6 มิติ ได้แก่ มิติน้ำ มิติดิน มิติเกษตร มิติป่า มิติสิ่งแวดล้อมและมิติพลังงานทดแทน ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมในการแก้ปัญหาของชุมชนเยาวชนและครอบครัว และได้เชื่อมโยงการอบรมแลกเปลี่ยนในครั้งนี้กับหลักทรงงาน ในหัวข้อ **“การระเบิดจากข้างใน”** ในการนำสิ่งที่ได้เห็น ได้เรียนรู้ ได้ฟัง จากโครงการฯ ไปต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่ สร้างโอกาสให้คนในชุมชนและอีกข้อคือ **“ขาดทุนคือกำไร”** การที่ได้มาเรียนรู้แม้จะเสียเวลาแต่ได้สิ่งที่มีค่ากลับไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ
- 2) ให้เสนอโครงการแก้ไขปัญหาคความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการ คือ โครงการต้องมาจากปัญหาและความต้องการของชุมชนซึ่งผ่านความเห็นชอบจากการประชุม มีส่วนร่วมของ อปท. โดยใช้งบประมาณของ อปท.เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสละแรงงาน สถาบันปิดทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และสามารถดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณของแต่ละปี ทั้งนี้ ไม่ใช่ทุก อปท. จะได้มาเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2 เพราะจะมีคณะตรวจเยี่ยมลงไปติดตามในพื้นที่ ว่าหลังจากอบรมแล้ว อปท. ไหนมีความพร้อมตามโจทย์ที่ให้การบ้านไปหรือไม่ จากนั้นจึงจะแจ้งผลการคัดเลือกเข้าอบรมในหลักสูตรที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมประชาคมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็ไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

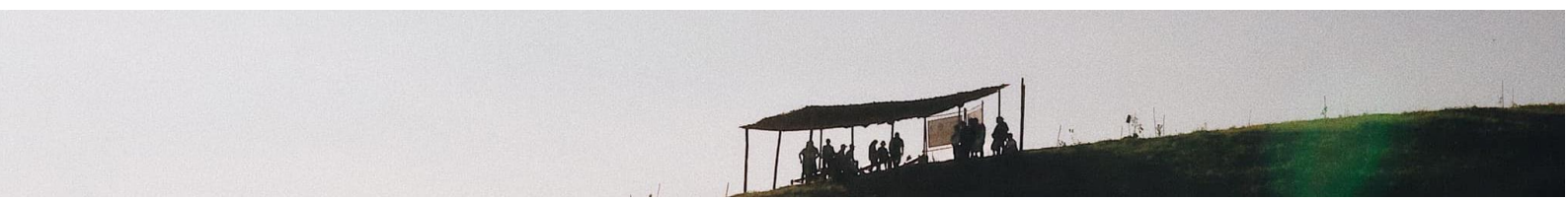
สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การปลูกพืช 3 ระยะ
คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
2. การทำอาหารหมักลดต้นทุน จากหยวกกล้วย และหญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอล
3. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ และอาสาสมัครปศุสัตว์ เพื่อส่งเสริมและดูแลอย่างครบวงจร
4. การบริหารจัดการน้ำที่เข้มแข็งของคณะกรรมการดูแลน้ำ
5. การใช้น้ำอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. การทำอ่างพวงสันเขาแบบขอยซีเมนต์ และอ่างพวงสันเขาแบบพลาสติก
7. การใช้ระบบกักน้ำไปใช้ในพื้นที่การเกษตร
8. การจัดการพื้นที่แบบองค์รวมและการจัดสรรพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
9. การปลูกไม้ผล พืชล้มลุก แบบผสมผสานในพื้นที่เนินเขา
10. การส่งเสริมการปลูกไม้ผลเพื่อการส่งออก
11. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้สารเคมีในการปลูกพืชในแปลงนา
12. การใช้ระบบกักน้ำ

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การบริหารจัดการปศุสัตว์ในพื้นที่
2. การนำอาหารหมักลดต้นทุนไปใช้ในพื้นที่และเผยแพร่องค์ความรู้แก่คนในชุมชน
3. จัดตั้งกองทุนยา กองทุนอาหาร กองทุนวัสดุอุปกรณ์
4. การรวมกลุ่มเกษตรกร
5. การนำแนวคิด 1 ไร่ 1 แสน ไปปรับใช้ และเผยแพร่ให้กับคนในชุมชน
6. การเลี้ยงปศุสัตว์โดยใช้สูตรอาหารลดต้นทุน เพื่อช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์
7. ปลูกพืชผสมผสานให้เหมาะสมกับพื้นที่
8. กักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร
9. การรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว เพื่อขายให้กับคนในชุมชนกันเอง จากความร่วมมือกับโรงสีชุมชน
10. การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรทำนาให้ลดการใช้สารเคมี
11. การเผยแพร่องค์ความรู้ให้คนในชุมชน

ตัวแทนผู้นำชุมชน สะท้อนปัญหาที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วนในชุมชน

เทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

โดย นายสมฤทธิ์ ยาใจ กำนันตำบลแม่สาย

1. ปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำทำการเกษตร มีแหล่งน้ำแม่ น้ำสายไหลผ่าน แต่แม่น้ำสายเป็นแม่น้ำที่เป็นพรหมแดนระหว่างประเทศและปริมาณน้ำที่ไหลเข้าคลองน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้านที่ใช้ประโยชน์จากแม่น้ำสาย อีกทั้งแม่น้ำสายเกิดน้ำท่วมพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่เศรษฐกิจของชาวบ้านที่อยู่ติดแม่น้ำสายได้รับความเสียหายต่อบ้านเรือนทรัพย์สินอยู่บ่อยครั้ง

2. ปัญหาเรื่องของการจัดการขยะของเทศบาลแม่สายมิตรภาพ ขยะมีจำนวนมาก ทำให้ไม่มีพื้นที่รองรับขยะเพียงพอต่อปริมาณ อีกทั้งเทศบาลฯ ยังสูญเสียงบประมาณในการจัดการขยะเป็นจำนวนมาก
3. ปัญหาเรื่องของไฟสัญญาณจราจรที่เสียหายและมีไม่เพียงพอบริเวณตามแยกต่างๆ บริเวณแยกที่เสียหายและไม่มีสัญญาณจราจรเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาของการจราจรติดขัด
4. ปัญหาขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ลูกหลานส่วนใหญ่หันไปทำงานด้านบริการค้าขาย จึงทำให้มีการรับจ้างใช้แรงงานประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจและสังคมในอำเภอมายาย

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 71 ทต.แม่สายมิตรภาพ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	87.76	12.24	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	73.47	26.53	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	77.55	22.45	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	77.55	22.45	-	-
วิทยากรมีความรู้	85.71	14.29	-	-
สถานที่อบรม	73.47	26.53	-	-
สถานที่พัก	77.55	20.41	2.04	-
อาหารและเครื่องดื่ม	79.59	20.41	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 49 คน จาก 57 คน

